

στῆθος, εἰς δὲ τὰς χεῖρας κάστωρος χειρίδας καὶ πῖλον ἀπλοῦν, μάλιστα δὲ ὕταν κρατὴ καὶ ἀλεξίβροχον, ἢ ῥάβδον ἀπὸ ῥόταγρον, τότε δὲν παραχωρεῖ τὸν θραχίονά του χωρὶς μεγάλῃ τιμῇ. ὥστε κινδυνεύει ἡ ἀθλία νῆα νὰ παπνήσῃ διὰ τὴν ἑορτὴν δλοκλήρου ἔτους τὰ οἰκονομήματα!

Ἀξιοθέατοι ὑπάρχουσι καὶ αἱ τῶν χωρικῶν τῆς Ὀλλανδίας οἰκίαι ὡς κτισμέναι μὲν διὰ κεράμων, εἴτε ὀπτῶν πλίνθων, ἔχουσι δὲ περίβολον δεινρόρουτον· ἐπειτα δὲ καὶ διώρυγα, εἰς τὴν ὄχθην τῆς ὁποίας εὐρίσκονται δεμένον τὸ ἀκάτιον, καὶ φωλεῖς ἐξ ἀχūrων καὶ κλάδων, ὅπου ἔρχεται κατ' ἔτος νὰ κατασκηνώσῃ ὁ πελαργὸς ὡς πιστὸς προάγγελος τοῦ ἔαρος. Τινὲς ἐκ τῶν ἀγροτικῶν τούτων τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας καταγωγίαν ἔχουσι καὶ ἰδιαίτερον θύραν εἰς τρεῖς μεγάλας τοῦ βίου τελετὰς ἀνοικομένην μόνον, εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ παιδιοῦ, εἰς τὸν γάμον τοῦ νέου καὶ εἰς τὴν ἑκρορὰν τοῦ νεκροῦ!! Πάντα εἰς τὴν διατριβὴν ταύτην τοῦ γεωργοῦ φαίνονται ἀκριβῶς διατεθειμένα. Αἱ θυρίδες πλύνονται κατὰ πᾶσαν ἐξομοίαν, τὰ δὲ ἐπιπλα καθαρίζονται καὶ τρίβονται πᾶσαι ἡμέραν· χάριν δὲ πλειονέστερας καθαριότητος τὸ μαγειρεῖν μακρύνεται τῆς κατοικίας. Ὡς οὐσιωδέστατον δὲ ταῦτῃς μέρος θεωρεῖται εὐλόγως τὸ τυροκομεῖν, ὅπου ἀποκρίνεται ὁ πλοῦτος τοῦ χωρικοῦ, τὸ πῖαρ, τὸ βούτυρον καὶ τὸ τυρίον. Αἱ γυναῖκες ἀμέλγουσι τὰς τυροὺς καὶ εἰς γαυλοὺς χαλκοῦ στίλβοντας ὡς χρυσόν, ἀγέλαδας εἰς γαυλοὺς χαλκοῦ στίλβοντας ὡς χρυσόν, τὸ βούτυρον γίνεται εἰς πιτύνας (βουτίνες) διὰ μηχανῆς τινος κινουμένης ὑπὸ ἵππου, τὸ δὲ τυρίον πωλεῖται χιλιάδες μὲν τροφαλίδων εἰς τὰς ὁμόρους πόλεις, ἑκατοντάδες δὲ χιλιάδων εἰς τοὺς ξένους τόπους.

Διασώζονται κατὰ διαφόρους πόλεις τῆς Ὀλλανδίας διάφορα ἀρχαῖα ἔθιμα ὑπερникήσαντα πάσας τὰς παρεμπεσούσας τῶν πραγμάτων μεταβολάς. Οὕτω π. χ. εἰς τὸ Χάρλεμ ἡ θύρα τῆς οἰκίας, ὅπου εὐρίσκεται λεγῶν, φέρει ῥοδόσχημον τριχάπτου (δαντέλας) σύμπλεγμα, ἐρυθρὸν μὲν, ἂν ἐγεννήθῃ ἀρσενικόν, ἐρυθρόλευκον δὲ, ὅταν τὸ νεογνὸν τύχῃ θῆλυ. Καὶ ἄλλοτε μὲν τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς μητρικῆς χαρᾶς ἐνταυτῷ καὶ ὀδύνης ἀνέστελλε καὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου τὴν ἐκτέλεσιν· διότι κατ' οὐδένα τρόπον ὁ δικαστὴς καὶ ὁ κλητὴρ δὲν ἐτόλμων νὰ εἰσέλθωσιν ἐνὸς τοῦ ἐβλεπον· σήμερον δὲ θεσπιάς δὲν ἔχει τοσαύτην δύναμιν· ἀναγγέλλει ὅμως τὸ συμβᾶν δλοκλήρου οἰκογενείας, καὶ προτρέπει τοὺς διαβαίνοντας νὰ μὴ ταραξῶσι διὰ ματαίου θορύβου τὴν κατοικίαν γυναικὸς ἐχούσης ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Τῆς αὐτῆς δὲ ταύτης πόλεως οἱ κάτοικοι συνειθίζουσιν ἅπασι τοῦ ἔτους νὰ τρώγῃσι δασύποδα μὲ πῖσα ἐσκευασμένον πρὸς μνημόσυνον ἡμέρας τινὸς ἱερᾶς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεσαίωνα, ὅτε ἐπετρέπετο εἰς τοὺς πολίτας νὰ κυνηγῇσιν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν κυρίων. Ὅτε δὲ τὸ Λούγδουνον ἐπλουτίζετο ὑπὸ τῶν ἔργων τῆς βιομηχανίας τοῦ ὑπῆρχεν ἀγορὰ τις δερμάτων καθ' ὅλην τὴν Ὀλλανδίαν καὶ ἄλλας χώρας περίφημος, τῇ δὲ τετάρτῃ ὥρᾳ ἐκάστης ἡμέρας τὸ πρῶν ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας συνεκάλει τοὺς πολίτας αὐτόθι. Νῦν δὲ

τὰ μὲν ἐργοστάσια τοῦ Λουγδούνου κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν τῆς Βελγικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἡ πόλις θαμνηδὴν ἐρημοῦται, ἡ δὲ ἀγορὰ ἐξέλειπε· καὶ ὁμοῦ πάντοτε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁ κώδων ἡγεῖ τακτικῶς κατὰ τὴν αὐτὴν ὥρην! Ὅμοίως δὲ κατ' ἔτος ἐορτάζεται δημοτικῶς ἡ ἡμέρα, ὅτε οἱ πολιορκουντες τὴν πόλιν Ἰσπανοὶ ἐνίκηθησαν κατὰ κράτος καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Τὸ αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ εἰς ἄλλας πόλεις δι' ἄλλαις αἰτίας. Οὕτως οἱ Ὀλλανδοὶ θέλουσι παντοῦ νὰ διατηρῶσιν ἀειθαλῆ τὴν μνήμην τῶν συμβεβηκότων, δι' ἐδόξαται, ἢ ἔχαροποιήσαν, ἢ ἠτύχισαν τὴν πατρίδα των.

Ὅπου εὐρίσκοντο τοιαύτας ἀρετὰς καὶ μάλιστα σταθερότητα εἰς τὴν θρησκείαν, πόθον τῆς οἰκογενείας, τιμιότητα ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν, εὐταξίαν καὶ ἐπιμονὴν ἀδιάφορον ἂν ὑπάρχωσι καὶ τινες ἀλλόκοτοι καθ' ἡμᾶς ἔξεις, ἢ σκαιότεροι ὅπως οὖν τρόποι.

Ἐκτὸς τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν κατεστημάτων τεσσάρων πανεπιστημίων καὶ διαφόρων ἐταιρειῶν ἡ Ὀλλανδία σφριζέται καὶ διὰ τὰ τεχνικὰ αὐτῶν προίγματα. Οὐδαμῶν γωνιστομοῦνται οἱ ἀδάμαντες οὐδὲ τὸ σάκην καθαρίζεται τόσον ἐπιτηδεῶς καὶ πεμπληθῶς, ὅτε κιννάβαρι καὶ ψιμμύθιον καὶ νίτρον καὶ χρυσόκολλα (βόρξ) καὶ καρούρα κατασκευάζονται καὶ εἰς τὸ Ἀμστέλδαμ. Οὐδαμῶν εὐρίσκονται τοιαῦτα γναφεῖα, ὅτε πλύνονται τὰ ὑφάσματα τοσοῦτον λαμπρῶς, ὅσον εἰς τὸ Χάρλεμ· ὅθεν οἱ πλοῦστοι, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τρυφηλοὶ ἐκεῖ πέμπουσιν ἅπασι τοῦ ἔτους καὶ καθ' ἑκατοντάδας τὰς λειστοστέλει τῶν, καθὼς καὶ ὁ πάλαι ποτε πρέσβυς τῆς Ρωσσίας Ὀ. Κωνσταντινουπόλει Στράνονοφ. Τὰ λιὰ ὀθόνια Ὀλλανδικὰ λεγόμενα ὑπάρχουσι πολυθρύλλητα· τὰ μεταξουργεῖα, μάλιστα δὲ τῶν δλοσηρικῶν (κατυρέων) τῆς Χάρλεμ, καθὼς καὶ τῆς Τραϊέκτου, εἴτ' Ἀλτρεχτου (Οὐτρέχτ) ὑπερτεροῦσιν ἑως καὶ τὰ τῆς Γαλλίας. Τέλος τὰ σιδηρουργεῖα, ὀπλοποιεῖα, χαρτοουργεῖα, ἀργιλλοπλάσματα καὶ φαβεντιανὰ σκευὴ τιμωρῶν ὁμοίως διὰ τῆς τέχνης τὴν ἀκρίβειαν.

Ὀλίγα ἔθνη ἄλλα, ἐκτὸς τῶν Φοινίκων τὸ πᾶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν καθ' ἡμᾶς, ἐπεμελήθησαν τὸ μὲν γωγικὸν ἐμπορίον, καθὼς οἱ Ὀλλανδοὶ. Θεωροῦντες εἰς τὰς πόλεις τῶν ὡς ἡγυροβολημένα πλοῖα, καὶ εὐρίσκοντες πόρον βίου εἰς τὴν σπογγώδη καὶ διηγεῖν κατακλυζομένην γῆν τῆς πατρίδος των, πρόσχωμα ποταμῶν, καθὼς τὸ Δέλτα ἐσχηματίσθη ὑπὸ τοῦ Νίλου εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπεδούθησαν δημοθυμαδὸν ἐκπλεῖν εἰς τὴν ναυτιλίαν· εὐδοκίμησαν δὲ τόσῳ μᾶλλον ὅτι πάντες σχεδὸν ἦσαν αὐτοφυεῖς ναῦται, διεκρίνοντες πάντων τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ταχυνομίαν, ἦσαν ἄκρον καρτερικοὶ καὶ λιτοδαῖτοι, ἔπειτα δὲν εἶχον ἀνταγωνιστὰς πολλοὺς εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἐκ σχεδὸν πρὸ τριῶν αἰώνων ἀπέσεισαν τὸν ζυγὸν τῆς Ἰσπανίας, ἐφαίνοντο εἰς πάντα τὰ πελάγη, ἐδίωκον τοὺς Πορτογάλλους ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, ἐλέφαντος, τοῦ κόμμεως κτλ. κατεστάθησαν εἰς τὴν Κίαν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν, ἐξηπλώθησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου κατέσχον τὴν Βρασιλίαν, ἂν καὶ τὴν Ἄρρεθθησαν ἔπειτα παρὰ τῶν Πορτογάλλων, ἐκράτησαν